

„Quart. Kwartalnik Instytutu Historii Sztuki UWr”

Praca deflacji: oduczanie, deskilling, epistemologie niewiedzy –

call for papers do 59. numeru „Quarta”

(w druku: marzec 2021)

*...potrafią wyrazić tylko to, co sami wybelkoczą,
co belkoczą tak często, aż wreszcie zdarza się im czasem
(...) sformułować to, co mają do powiedzenia. (...)
Lecz ileż to trudu, ileż niedoskonałości, ileż prostactwa.
Guillaume Apollinaire*

Oduczanie i wszelkie inne taktyki deflacyjne (np. *deskilling*) pełniły ważną rolę w sztuce nowoczesnej: jako źródło wielu zmian przyczyniły się do przedefiniowania pola władzy. Zawiedzenie oczekiwań było jedną ze strategii Maneta. Stary dobry przykład *Fontanny Duchampa* wskazuje na krytyczny i emancypacyjny potencjał braku mistrzostwa – przez kwestionowanie zastanych schematów i możliwość stania się, kim/czym się chce. Taktyki deflacyjne Duchampa podważały ponadto projekty, za którymi mogłyby się kryć jakieś nowe ideały, do których należałoby dążyć. Epistemologie ignorancji efektywnie służyły wyzbyciu się języka naturalizującego przemoc, owocnego w studiach postkolonialnych czy tożsamościowych.

Artyści nadal wykorzystują oduczanie w celach krytycznych, eksplorując m.in. dysonans poznawczy czy błędne rozumienie jako opór wobec autorytetu władzy i jej opresji – jest to wówczas wstęp do produkcji wiedzy wspierającej i wyzwalającej. *Unlearning* to zatem niekoniecznie droga jedynie do lepszego przyswajania nowej wiedzy i do ulepszenia przyszłości, to możliwość zaistnienia dzisiaj szokującej niespodzianki codzienności, tego co marne, nieudane, zwyczajne, inne oraz pozostające w pozycji słabości.

Współcześnie strategie deflacyjne i *deskilling* mają jednak swoje janusowe oblicze, przemieszczając się w obszary produkujące ścisłe hierarchie i zależności. Duchamp wybierając *Fontannę* i stając się jej autorem, zmarginalizował faktycznego projektanta i rzemieślnika. Dzisiaj podobne strategie związane są tyleż ze współpracą, podzielonym autorstwem i dialogiczną wymianą co z wyzyskiem, stosowane są bowiem często w odniesieniu do ubogich peryferii: podział pracy umożliwia wynajęcie (za niewielkie pieniądze) tego, kto wie i umie oraz zawłaszczenie jego dzieła. W zrekuperowanych przez neoliberalizm taktykach deflacyjnych stawką w grze ciągle jest władza i wydajność. Epistemologie niewiedzy

funkcjonują wszak w kontekście wiedzy produkowanej i dystrybuowanej jako ekonomiczne dobro.

Zapraszamy autorów do rozważenia m.in. następujących kwestii:

- projektowanie przyszłości jako nowy formatujący „ideał”,
- pasożytnictwo czy współdzielenie: *deskilling* jako podstęp podporządkowanych innych i/czy narzędzie ujarznienia peryferii,
- dememoryzacja – strategia władzy?
- efekt rozczarowania dziełem sztuki jako kryterium pozytywnej oceny,
- pozycja słabości,
- epistemofilia i produkcja wiedzy a zwrot ontologiczny (artysta post-kartezjański).

Termin nadsyłania tekstów: 16 grudnia 2020

Numer ukaże się w 2. poł. marca 2021.

Redaktorka tematyczna numeru: prof. dr hab. Anna Markowska

Artykuł (od 20 000 do 40 000 znaków, w języku polskim lub angielskim, z możliwością dodania do 10 ilustracji) należy sformatować zgodnie z wytycznymi (do pobrania na stronie internetowej: <https://quart.uni.wroc.pl/dla-autorow-autorek/>) i przesłać na adres quart@uwr.edu.pl zgodnie ze wskazanymi poniżej terminami. Redakcja zastrzega prawo do wyboru spośród nadesłanych tekstów. Każdy artykuł jest poddawany procesowi recenzyjnemu zgodnie z zasadą *double-blind-review*.

„Quart” to regularnie ukazujący się kwartalnik Instytutu Historii Sztuki UWr. Indeksowany w bazach ERIH+, CEJSH oraz BazHum. Nagrodzony grantem w ramach programu „Wsparcie 500 czasopism naukowych” MNiSW. Ujęty w wykazie czasopism naukowych MNiSW z dnia 31.07.2019 z 20 punktami. Numer bieżący do nabycia w salonach sieci EMPIK. Numery archiwalne w bibliotekach oraz w formie zdigitalizowanej w serwisie Polona: <https://polona.pl/search/?query=quart>.